

"Kudret-i ezeliye, en evvel eşyanın melekût, yani içyüzüne taalluk eder. Bu yüz ise ale'l-umum güzel ve şeffaftır. Evet, şems ve kamerin yüzleri parlak olduğu gibi gecenin ve bulutların da içyüzleri ziyadardır." Kudreti ezeliyenin taalluku için bir sıralama var mıdır? Üstad'ın kastettiği tam nedir?

"Kudret-i ezeliye, en evvel eşyanın melekût, yani içyüzüne taalluk eder. Bu yüz ise ale'l-umum güzel ve şeffaftır. Evet, şems ve kamerin yüzleri parlak olduğu gibi, gecenin ve bulutların da içyüzleri ziyadardır."(1)

Burada ki **"en evvel"** ifadesi bir sıralama bir tertip bir zaman aralığı anlamında değil, mübaşeret ve görünürlük anlamında kullanılıyor. Yani ezeli kudret eşyanın içyüzü ile temas (fail anlamında) halinde olmayı mahzurlu görmüyor.

Ama eşyanın dış yüzünde durum farklıdır, çünkü eşyanın dış yüzünde zıtlar iç içedir ve birçok nahoş hadiseler de vuku bulmaktadır. Bu çirkin ve nahoş durumlar ilahi isim ve sıfatlar ile uygun düşmemektedir. Dolayısı ile ezeli kudret eşyanın dış yüzü ile temasta görünmemek için araya sebepleri koyuyor. Ki insanların tenkit ve eleştirisi sebeplere takılıp kalsın ilahi izzet bunu gerektiriyor.

Allah'ın sonsuz kudreti zaman ve mekandan mukaddes ve münezzehtir olduğu için, zaman ve mekan içindeki öncelik ve sonralık kavramları, ezeli kudret açısından geçerli değildir. Yani -haşa- Allah işleri bir sıraya koymaya muhtaç değildir, zaten sıralama bir acziyetten ileri gelir. Allah ise aczden münezzehtir.

Özetle ilahi kudretin yaratması ana bakar ve zamansızdır.

(1) bk. [İşârât-ül İ'caz, Bakara Suresi 7. Ayetin Tefsiri.](#)